



Klenovské noviny

d v o j m e s a č n í k o b c e K l e n o v e c

XIV. ročník

číslo 2 / máj 2017

klenovskenoviny@klenovec.sk

www.klenovec.sk



Vďaka aktívnej spolupráci členov FS Vepor a členov Dobrovoľného hasičského zboru „vyrástol“ uprostred našej obce tradičný Máj.



Stavanie symbolického mája je v Klenovci príjemnou spoločenskou udalosťou.

Máje sme sadili...

Posledný deň apríla sa v Klenovci už tradične niesol v duchu pripomienky tradícií našich predkov, keď naše námestie načas opäť ozdobil máj. Spoločné podujatie obce Klenovec a folklórneho súboru Vepor ponúklo občanom okrem obvyklých bodov programu i niekoľko zaujímavých spestrení. Tradičnú miestnu kultúru v podobe stavania mája a hudobných i tanečných vystúpení toho roku naši folkloristi všetkých vekových kategórií z DFS Zornička, DFS Mladost' a FS Vepor nesprítomnili len pre samotných návštevníkov podujatia, ale zhotovený audiovizuálny záznam ich aspoň čiastočne sprostredkuje aj divákovi relácie RTVS Kapura. Uznávanie a vďaka ďalej určite patrí aj členom Dobrovoľného hasičského zboru za poskytnutie asistencie pri vztýčovaní mája a pesničkárovi Andrejovi Dudášovi z Prievdže, ktorý hudobný register podujatia obohatil o modernejšie tóny súčasnej folklorovej hudby.

Skutočnosť, že i uprostred predĺženého víkendu sa organizátorom podarilo privábiť peknú divácku návštevu, potvrdzuje, že symbolizmus tohto sviatku dokáže osloviť i dnešného človeka, hoci došlo k istému posunu v oblasti pragmatiky i sémantiky tohto znaku.

Ako vysvetľuje vedúci súboru Jaroslav Zvara, formálna i významová stránka tohto celoslovensky rozšíreného

symbolu sa v našej oblasti rozvinula do náznavu jednoduchého paradigmy, v ktorej môžeme rozoznať minimálne tri členy. Vo svojej základnej funkcii bol máj od nepamäti súčasťou tradičného dvorenia. Mládenec potajomky, zvyčajne v noci, postavil pred domom svojej milý zdobený listnatý strom – v našej oblasti najčastejšie brezu. Oproti tejto bezpríznačkovej podobe neskôr vznikli ďalšie formy realizácie symbolického úkonu. Keďže ľubostný život neprebíha vždy hladko, našli si mládenci cestu, ako aj pri stavaní mája vyjadriť svoju nespokojnosť. Hrdú či nevernú dievku tak ráno pred domom mohol prekvašiť aj zahanbujúci pohľad na strom trčiaci k nebu koreňmi.

Keď sa dnes pozrieme okolo seba, musíme si úprimne priznať, že s dobou sa zmenili aj formy dvorenia a zvyk stavania májov vo svojej pôvodnej funkcii už u nás zaniká. Najživšou podobou mája tak ostáva jeho najmladšia podoba, konštituovaná dištinktívnym príznakom spoločenskosti. V Klenovci je už dávnejšie známe stavenie veľkého spoločného mája (kvôli mohutnejšiemu vzrastu sa na jeho prípravu väčšinou

(Pokračovanie na 2. strane)

Blahoželanie k životnému jubileu

V živote sa všetko tak jednoducho strieda.

Koľko dobrej práce skrýva ľudský um.

Čo všetko bolo.

Čo všetko odvíjal čas,

čo žije vo vás i v nás.

Je tu chvíľa pre otvorenie srdca

a vyslovenie úprimných slov vďaka za Vašu prácu, za Vaše priateľstvo, za Vašu ľudskosť.

Ťažko sa hľadajú slová, ktoré by aspoň čiastočne naplnili význam toho, čo si vo vás najviac ceníme.

K životnému jubileu pána Mgr. Július Molitoris, ktorý sa podieľal na tvorbe Klenovských novín, redakčná rada touto cestou želá pevné zdravie, šťastie a ešte veľa slnečných dní!



Július Molitoris 90-ročný

Mgr. Július Molitoris, redaktor, publicista, regionálny historik, vojnový veterán a čestný občan Klenovca, sa narodil 13. mája 1927. Študoval za vojny v Tisovci a maturoval na gymnáziu v Rimavskej Sobotě v roku 1946. Vysokoškolské štúdium absolvoval na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Venoval sa štúdiu histórie a slovenskej lingvistiky.

Pracoval ako redaktor a šéfredaktor vydavateľstiev vedeckej, populárnonáučnej a encyklopedickej literatúry. V roku 1968 sa angažoval v obrodnom procese, zrušili mu členstvo v komunistickej strane a nemohol vykonávať vedúce funkcie. Takmer dvadsať rokov sa venoval vydávaniu knižného kalendára Priateľ rodiny, ktorý sa pod jeho editorstvom stal vyhľadávaným čítaním v našich rodinách. Túto etapu svojho života hodnotí ako veľmi náročné, ale málo podnetné, až ubíjajúce obdobie. Viac si cení obdobie, ktoré prežil v Klenovci ako dôchodca po demokratickom prevrate v roku 1989. Bol redaktorom regionálnych novín Gemerské zvesti plus v Rimavskej Sobotě. Venoval sa publicistike, spravodajstvu a písaniu článkov a reportáží. V roku 2012 vydal publikáciu Ochotnícke divadlo v Klenovci (1871—2011) a o dva roky neskôr brožúru Demokratický prevrat v roku 1989 v Klenovci. V rukopise má publikáciu esejí Život v Malohonte (90-te roky 20. storočia) a divadelnú hru Barabáš, ktorú napísal na motívy rovnomenného románu švédskeho spisovateľa Pára Lagerkvista. Žije v Bratislave. Venuje sa písaniu článkov do Klenovských novín a propagácii SNP v Malohonte. Je členom predsedníctva Oblastného výboru SZPB v Rimavskej Sobotě.



Igor M. Tomo

Príhovor starostky obce na spomienkovej slávnosti Výročie ukončenia vojny

Vážení spoluobčania,
ôsmeho mája si svet pripomenul 72 rokov od skončenia druhej svetovej vojny. Dosť na jeden ľudský život. A tak nie div, že tichučko, ako listy čo na jeseň padajú zo stromov, odchádzajú od nás aj priami účastníci oslobodzujúcich bojov. Európa a celý svet si v tento deň uctili pamiatku obetí 2. svetovej vojny. Na Slovensku si od začiatku roka pripomínajú mnohé obce a mestá výročia, keď im postupne oslobodzovacie vojská prinášali slobodu. Náš Klenovec bol oslobodený 23. januára 1945.

Tento pietny akt je už tradíciou, ktorá sa vždy v mesiaci máj koná v obecnom parku pri pamätníku, kde si spoločne pripomíname tých, čo nám pred rokmi priniesli slobodu. Spomíname si na nich s vďakou a pietou. Lebo myšlienke mieru a slobody obetovali to najcennejšie – vlastný život. Zomreli pre zvrátenosť doby, ktorá nahнала voči sebe tisícky nevinných do boja o život.

Väčšina súčasných ľudí si dnes nevie dostatočne predstaviť neskrutú státočnosť ľudí, ktorí počas dlhých rokov trpeli a zomierali, no do posledného dychu sa nevzdávali nádeje a viery v oslobodenie ľudstva spod číhmy nemeckého fašizmu a nacizmu, ktorá chcela rozšľapať európsku civilizáciu.

Koniec vojny v Európe nastal 8. mája 1945. Táto sloboda bola draho vykúpená, nikto už dnes nepočíta milióny padlých. Nikto už nepomyslí, koľko detí prišlo o rodičov a koľko rodičov prišlo o deti. Koľko žien stratilo synov, manželov, či bratov... Vojna priniesla straty ľudských životov, ale aj škody v hospodárstve.

Nebezpečenstvo vojny však aj dnes

strieňa na naše zlyhania. Strážme si preto svoju slobodu, myslíme na svoju budúcnosť. O to nás žiadajú tisíce mŕtvych, ktorí našli svoj pokoj v našej zemi. Mnohí z nich patrili k nám, boli to naši pokrvní príbuzní. Česť ich pamiatke.

Každá vojna je krutá, či už je útočná alebo obranná. V nej prichádzajú o život nevinní bez ohľadu na vek, pohlavie, politické či náboženské presvedčenie. Po skončení 2. svetovej vojny nadišlo obdobie pre ďalšiu generáciu. Ani tá sa nevyhla omylom, tak ako doteraz žiadna, ani súčasná spoločnosť neprišla ideál rovnosti a spravodlivosti, slušnosti a pravdy. My, ktorí žijeme a vážime si mier, odsúdime každý pokus agresie voči človeku. Sme tu, žijeme preto, aby sme udržiavali pokojné časy pre život a prácu našich detí, našich potomkov, pre pokojný a tvorivý život tohto národa, ktorého sme súčasťou.

Ďakujem všetkým občanom, členom Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Klenovci, pedagógom a žiakom našich škôl, že svojou účasťou prejavili všetkým, ktorí padli počas 2. svetovej vojny svoju úctu a tichú spomienku. Po prvýkrát sa pietny akt konal bez účasti priameho účastníka protifašistického odboja pána Pavla Antala, ktorému už vysoký vek a ubúdajúce sily nedovolili prísť na túto spomienku. Touto cestou mu posielam srdečný pozdrav, prajem zdravie, silu a príjemný život v kruhu najbližších. Rovnako srdečný pozdrav a pranie zdravia posielam aj ďalším trom žijúcim účastníkom odboja Júliusovi Molitorisovi, Júlii Lichancovej a Zuzane Bartovej.

Zlata Kaštanová
starostka obce



Účastníci spomienkových osláv pri príležitosti ukončenia 2. svetovej vojny.



Slávnostný príhovor predniesla starostka obce Zlata Kaštanová.



Máje sme sadili...

(Dokončenie z 1. strany)

využíval smrek), ktoré, na rozdiel od pôvodných foriem, už nepredstavuje súčasť rodinného obradového folklóru, ale je skôr spoločným kalendárnym obradom komunity.

Ak nás aj trochu mrzí, že pomaly strácame máj ako symbol bláznivej mladej lásky, stále nám ostáva aspoň ako sviatok rodáckej pospolitosti a spomienky na dôvtip a vynachádzavosť našich predkov. A to tiež nie je málo!

Michal Píš

Bartolomeides o starom Klenovci

Najvýznamnejším dielom nášho rodáka Ladislava Bartolomeidesa (1754-1825) je rozsiahla latinská vlastivedná práca venovaná opisu Gemerskej stolice Inlyti Superioris Ungariae Comitatus Gőmöriensis Notitia Historico-Geographico-Statistica (1805-1808). Ako náš rodák bol schopný geografickú charakteristiku klenovských hôr ozvláštniť niekoľkými živými detailmi zo života obce koncom 18. storočia, ktoré dokážu zaujať aj dnešného čitateľa. Môžete sa s nimi oboznámiť v nasledujúcom preklade vybraných častí z § 29 a § 30 1. kapitoly 1. časti diela.

Opis hory Kýčera je ozvláštnený krátkym vykreslením využívaných metód kultivácie lesnej pôdy: - O hore Kitsera sme sa už zmienili. Spadá do právomoci Klenovca a je známe, že poväčšine sú na nej čistiny, využívané na pasenie oviec a sušenie sena. Sú tu aj roľnícky, ale pisárovi nebolo umožnené pozrieť sa

ďalej ako ku senníkom a stodolám, vybudovaných na spôsob alodiálnych statkov. Tieto čistiny a role až doteraz zvyknú byť rozširované a zväčšované. Lebo spravidla je zvykom chatrče postaviť blízko hájov, stromy naokolo vyťať a postupne miesto premeniť tak, že najprv sa na ňom seje mak, potom je roľa pretvorená ozimnou alebo jačmeňom, ktoré sa majú siať spolu, až napokon je pričíslené k trávnatým lúkam a otvoreným čistinám.

V súčasnosti pozorujeme veľký nárast záujmu o záchranu tradičných krajových odrôd úžitkových rastlín. Zmienka o zvláštnom horskom hrachu ukazuje, že zaujímavé krajové odrody sa pestovali aj u nás: - Hrebeň Szalassik sa nachádza na východ od hory Kýčera a pomenovaný je podľa početných kolešní, pre ktoré je mimoriadne príhodný. Sú na ňom pasienky a polička, kde býval donedávna pestovaný

zvláštny hrach, ktorého zrná sa od iných naozaj líšili zelenkavou farbou a boli medzi Klenovčanmi veľmi obľúbené a považované za veľkú lahôdku.

Najdôležitejšími chemikáliami našich predkov bola kuchynská soľ a vápno. Najväčšia časť spotreby vápna pripadala na stavebníctvo a poľnohospodárstvo. Novozaberaná lesná pôda je totiž spravidla príliš kyslá, nevhodná na pestovanie a vápno je najdostupnejším prostriedkom úpravy pôdnej reakcie. Odkiaľ ho Klenovčania brali? - Vrch Borowa, pokračovanie hory Salašik vybiehajúce smerom k juhozápadu, pokrýva veľmi hustý ihličnatý les, skadiaľ pochádza aj jeho meno. Od chrbta ho omýva bystrina, ktorá sa náhli z pohoria Kýčery, spredu plodí ručaj menom Borový potok. Na jeho úpätí je kút zvaný Za Borovou. Nesie znaky výskytu železných rúd a je tu aj hojnosť vápenatej skaly, z ktorej zvyknú Klenovčania, ku ktorým je celá táto oblasť prirátaná, pripravovať vápno pre svoju vlastnú potrebu.

(Dokončenie v budúcom čísle.) **Michal Píš**

Jarné prebúdzanie v našej škole

Jar by už mala byť v plnom prúde, však už začína máj, ale tetuška zima sa drží zubami-nechtami a nechce sa vzdať a rozlúčiť. Učiteľkám a žiakom v našej špeciálnej základnej škole to zrejme až tak neprekáža, keďže tradičné i netradičné aktivity typické pre toto obdobie „bežia“ napriek počasiu. Naposledy sme vám priblížili naše aktivity v čase od Vianoc po Fašiangy. Čo sa udialo u nás v škole odvtedy? No, bolo toho dosť!

Po fašiangovom karnevale sme si trochu oddýchlí, boli predsa jarné prázdniny. Väčšine deťom sa síce vôbec nechcelo byť doma, ale čas letí veľmi rýchlo, a tak ani sme sa nenazdali a bolo po prázdninách. Boli sme šťastní, že sme v škole a patrične sme to oslávili Medzinárodným dňom šťastia, ktorý pripadol na prvý jarný deň. Učiteľky pripravili zaujímavé aktivity a okrem iného mali napísať niečo o šťasti. Chcete vedieť, čo si o ňom myslia?

-Keď som šťastná, tak sa smejem. Som šťastná, keď sa celá rodina smeje.

-Ja som bol šťastný, keď som išiel hrať futbal na tréning. Šťastný som, keď hráme súťaže. Budem šťastný, keď prídem domov.

-Moje šťastie bolo, keď som si bol vytrhnúť zub a nemal som už bolesti.

-Šťastný deň so mal v roku 2014, keď som uvidel mladšieho brata. Bol som šťastný, lebo som mal od toho dňa mladšieho brata a v tom sa mi zmenil život. Bol som

šťastný, keď som sa o neho staral a choval ho a aj som ho učil chodiť. To bol najlepší deň môjho života.

-Bola som šťastná, keď mi mama dala pre radosť náušnice, aby som bola veselá. A sestra ma potešila úsmevom.

No a čo si pre vlastné šťastie v tento deň priali? Okrem tabletov a počúvania hudby sa chceli hrať spoločenské hry, súťažiť v telocvični alebo ísť na vychádzku. A tiež si napísali aj takéto želania: -Ja by som chcela v tento deň objasniť pani učiteľku Janku Mrnkovú.

-Môže ísť s nami aj pani učiteľka Lydka na vychádzku? To si želáme.

V apríli sme žili rómskou kultúrou. V obci Dražice usporiadalo komunitné centrum oslavy k Medzinárodnému dňu Rómov. V programe vystúpili aj dievčatá z našej školy, ktoré svojim temperamentným tancom v rómskom kroji prispeli a spestrili oslavu. Medzi inými hosťami programu boli aj členovia Rómskeho literárneho klubu zo sídlom v Banskej Bystrici, ktorí

nám darovali krásnu rómsku rozprávkovú knihu a besedovali s deťmi a mládežou o živote Rómov a potreby vzdelania mladých ľudí. Po skončení programu nasledovalo pohostenie tradičnými rómskymi jedlami. Tento medzinárodný deň sme si pripomenuli aj u nás v

nom 2. mieste.

V rámci Svetového dňa zdravia sme si na podporu nášho zdravia zašportovali. Zároveň najmladšie deti strávili hodinový pobyt na čerstvom vzduchu. „Bodkou“ za týmito aktivitami bola beseda s pani doktorkou MUDr. Prokopovou, kde sme sa dozvedeli, ako sa máme zdravo stravovať. Dozvedeli sme sa tiež informácie o tom ako



škole. Na začiatku dňa si žiaci pozreli rozprávku Zlatý hlas, ktorá bola o rómskom mládenčovi so zlatým hlasom. A čo sa týka tanca, pozvali sme k nám folklórny súbor ROMANI LULUĎI z Kokavy nad Rimavicou. Potešiť naše oči prišli tri dievčatá pod vedením vedúcej súboru Janky Sendreiovej. Súbor Románi Luludí v preklade znamená Rómsky kvietok, sa tancom a spevom snaží o uchovávanie pôvodnej rómskej kultúry. Ich vystúpenie bolo skvelé, ale zahanbiť sa nedali ani naše mladšie a staršie žiačky, ktoré sa predviedli rómskym a moderným tancom. Spoločne sme si zaspievali a zatancovali. Za skvelý deň našim hosťom veľmi pekne ďakujeme. Apríl bol v našej škole na kultúru bohatý. Zúčastnili sme sa spevackej súťaže žiakov špeciálnych škôl v ŠZŠ v Hnúšti, kde sme sa výborne umiestnili a taktiež naši žiaci reprezentovali školu na krajskom kole súťaže v prednese poézie a prózy v ŠZŠ v Brezne, kde sa Dežko Cibula umiestnil na krás-

súvisí duševné zdravie s telesným zdravím. Dňa 11.apríla sa žiaci našej školy zúčastnili regionálneho turnaja ŠZŠ v stolnom tenise družstiev v Rimavskej Sobote. Vo veľkej konkurencii sme sa nestarali, žiaľ, len jeden bod nás delil od postupu do semifinále. Aj napriek tomu sme veľmi spokojní s vystúpením našich žiakov, ktorým ďakujeme. Deň Zeme sme si pripomenuli rôznymi aktivitami v škole, nakoľko nám nepriaznivé počasie nedovolilo trochu poupratovať naše okolie. Tohtoročný apríl bol v počasí riadne šialený. V škole sme ho ukončili tanečným maratónom. Zástupcovia žiakov z každej triedy tancovali celé dopoludnie a súťažili, kto najdlhšie vydrží. A veru vydržali, takmer všetci až do konca. Za všetky aktivity patrí veľká vďaka všetkým pedagógom našej školy a za reprezentáciu šikovným žiakom. Na našej stránke si to všetko môžete pozrieť kedykoľvek. www.szskenovec.eu.

ŠZŠ Klenovec



V rámci mesiaca rómskej kultúry vystúpili v miestnej „špecke“ dievčatá zo súboru Rómsky kvietok zo susednej Kokavy nad Rimavicou

Počas sviatkov už nenakúpime

Téma zákazu predaja v obchodoch počas sviatkov, prípadne nediel rezonovala v parlamente, ale aj v spoločnosti už dlhšiu dobu. V minulosti sa zákaz snažilo presadiť KDH, v tom čase však nemalo podporu u vládnej strany, ale ani u opozičných strán. Až v tomto volebnom období si túto agendu osvojila SNS, postupne sa k nej pridali SMER a MOST-HÍD, a aj niektoré opozičné strany. Argumentovali hlavne súdržnosťou rodiny, možnosťou zúčastňovať sa spoločne rôznych spoločenských alebo cirkevných akcií poriadanych v týchto dňoch, ale aj príkladmi z mnohých okolitých krajín, v ktorých počas sviatkov alebo aj nediel sú obchody zatvorené.

Medzi odporcov tohto zákona patrili hlavne liberáli zo strany SaS, ktorí argumentovali diskrimináciou zamestnancov v rôznych iných povolaniach, keď sa tiež musí pracovať aj vo sviatok (zdravotníci, záchranári, polícia, hasiči a pod.). Tiež tým, že mnohí zamestnanci obchodov radi pracujú aj vo sviatok, pretože získajú určité finančné príplatky, ktoré pri pomerne nízkych našich platoch nie sú na zahodenie. Obávali sa tiež toho, že sa zhorší prístup kupujúcich hlavne k čerstvým potravinám. Pôvodný návrh obsahoval možnosť predaja pre živnostníkov, ktorí nezamestnávajú zamestnancov, ale nakoniec bude zákaz platiť pre všetky obchody. Kompromis je len pre predajne

kvetín počas troch sviatkov, ktoré súvisia s dňami, kde sa predpokladá nákup kvetín – 8.5. Deň matiek, 1. 9. začiatok školského roka, 1.11. Pamiatka zosnulých. Konečná verzia schváleného zákona hovorí, že zákaz bude platiť pre 15,5 dní, počas ktorých budú zavreté všetky obchody.

Budúcnosť ukáže, či to bude konečná verzia alebo sa počet dní bude znižovať, prípadne sa rozšíri aj na nedele. V hre je tiež aj návrh OLANO, ktorý hovorí o 50 %-nom a 100 %-nom príplatku za prácu v sobotu a nedeľu, ktorému sú naklonení aj niektorí poslanci koalície. Zatiaľ však platí prijatý zákon, ktorý vstúpi do platnosti 1.6.2017. Kupujúcim neostáva nič iné, len sa prispôbiť a zvykať si na novú situáciu.

S. Hruška

Stretnutie Rimavského seniorátu k 500. výročiu reformácie

Evanjelická cirkev a. v. si v tomto roku - tak ako aj mnohé ďalšie reformované cirkvi na území Slovenska, či v iných štátoch - pripomína 500. výročie reformácie. Pri tejto príležitosti sa konajú v jednotlivých seniorátoch ECAV slávnostné stretnutia. Absolvovali ich už senioráty na východe Slovenska, kde sa takéto stretnutia uskutočnili v Bardejove, Košiciach a v Rožňave. Pomyselnú štafetu prebral i náš Rimavský seniorát a 8. januára sa v Rimavskej Sobote v evanjelickom chráme zišli k slávnostným službám Božím evanjelici (ale aj iní protestanti) zo širokého okolia. Za účasti vrcholných predstaviteľov ECAV na Slovensku, ako aj predstaviteľov obcí a samospráv, na týchto službách zvestou Božieho slova poslúžila biskupka Eva Nordung Byström zo Švédskej evanjelickej cirkvi. Slávnosť sa však netýkala len nedeľňajšieho dopoludnia, ale program pokračoval aj odpoľudňajším programom. Od štrnástej hodiny sa v chráme Božom zhromaždili veriaci, aby sa spoločne povzbudili slovom, spevom i kultúr-

ným programom, ktorý zabezpečili jednotlivci a skupiny z cirkevných zborov Rimavského seniorátu. Následne bolo možné presunúť sa do priestorov Evanjelickej základnej školy Z. Oravcovej, kde boli vystavené aj gobelíny vyšívané rukami šikovných žien a mužov z celého Slovenska. O vykonanej práci na tomto diele nás informovala Anna Germanová, ktorá poďakovala i všetkým ženám, ktoré vyšívali gobelín v rámci nášho seniorátu.

Súčasťou odpoľudňajšieho programu bolo aj odovzdávanie pamätných medailí k 500. výročiu reformácie. Ako Klenovčanov nás teší, že takto boli ocenení aj brat emeritný senior Mgr. Dušan German, ako aj brat bývalý dozorca nášho cirkevného zboru Pavel Zvara; a to za ich prínos pre rozvoj ako cirkevného zboru, tak aj za ich nezištnú prácu na poli seniorátnom a celocirkevnom. My sme samozrejme nenechali toto ocenenie bez povšimnutia a aj na najbližších službách Božích sme ocenených pozdravili a poďakovali im. V myslí nám ostali slová brata Germa-

na, ktorý toto ocenenie nevníma ako osobné ohodnotenie, ale ako vďaka všetkým tým, ktorí v časoch, keď sa realizovali či už stavebné, alebo duchovno-spoločenské činnosti, prispeli podľa svojich možností a schopností. Milým je i svedectvo o tom, ako v neľahkých časoch, keď zbor zápasil aj s finančnými ťažkosťami pri stavbe zborového domu, brat dozorca Zvara upokojoval: - „Nebojte sa, ľudia dajú, keď budú vidieť, že sa robí!“ Práve tak vyjadril, že ak je zápal veriacich pre dobré dielo na vinici Pánovej, dokážu svojim zanietením strhnúť i ďalších.

A my sme radi, že dnes môžeme využívať mnohé z toho prospešného, k čomu prispeli tí, ktorí nezostali chladní v čase, keď bolo potrebné priložiť ruku k dielu. Božie slovo hovorí: - „Ak Hospodin nestavia dom, márne sa namáhajú stavitelia...“

Preto aj touto cestou oslavujeme Pána Boha za to, čo i v našej obci mohlo byť vykonané rukami Jeho verných.

Roman Roskoš
námeštný farár CZ ECAV

Stípk ek

Všimla / všimol som si... I.

Milí čitatelia, počas roka si - pri pomníku padlých na námestí - pripomínáme historické udalosti a uctíme tých, ktorí zahynuli. S úctou skloníme hlavy a pokračujeme v oslave. Pomník bol postavený na počesť padlým v I. svetovej vojne 1914 - 1918. Po stranách má však mramorové dosky, kde sú obete II. svetovej vojny z našej obce. Je ich tam nemálo, 2 x 21, teda spolu 42 ľudí - občanov Klenovca. Z nich sú štyri ženy: tri Márie (Antošová, Darážová, Fedorová) a Zuzana Ostricová. Doteraz som nenatrafila na informácie, ktoré by viac povedali o nich, o okolnostiach, za ktorých zahynuli - čo sa stalo, kedy to bolo. Kto mi uspokojivo odpovie?

Anna Germanová

Iste aj vy - milí čitatelia - pozorne sledujete rôzne miesta v našej obci a radi sa podelíte o skúsenosti, spomienky, príjemné obrázky... Redakcia rada uvíta vaše príspevky.



Medzi ocenenými bol aj pán Pavel Zvara (piaty zľava).



500. výročie reformácie sa pripomína v seniorátoch po celom Slovensku.

Protireformácia a tolerančný patent

Začiatkom 17. storočia začali Habsburgovci a katolícki feudáli za pomoci jezuitov protireformáciu. Jezuiti patrili k radikálnej rímskokatolíckej reholi. Využívali najbrutálnejšie prostriedky na upevnenie moci cirkvi. Ich cieľom bolo zastaviť ďalšie šírenie reformácie. Iniciátorom bol pápež a cirkevná hierarchia, usilujúca sa o obnovenie stratených pozícií katolicizmu. Využívali na to cirkevnú súdnu a policajnú organizáciu, tzv. inkvizíciu. Bol to osobitný cirkevný súd, ktorého rozsudky boli neobyčajne tvrdé. Evanjelických kňazov posielali na galeje - na otročké práce na lodiach. (V podpalubí veslovali a tým poháňali loď. Bola to úmorná práca.) V druhej polovici 17. storočia nadobudla protireformácia už väčší rozsah a mala ostrejšie formy. Evanjelickí šľachtici, ktorých obvinili z nevernosti voči dynasti, prišli o majetky a evanjelické cirkevné zbory o kostoly. Na obranu náboženských slobôd evanjelikov vystúpili vplyvní feudálni páni, ktorí uskutočnili niekoľko povstaní proti habsburskému absolutizmu a centralizmu: v roku 1606 Š. Bočkaj, v roku 1619 G. Betlen, v roku 1644 J. Rákóczi, v roku 1670 F. Wesselényi, v roku 1678 I. Thököly a v roku 1703 František II. Rákóczi. Povstania sa odohrávali väčšinou na Slovensku, ktoré spustošili, ale pre evanjelikov priniesli zmiernenie prenasledovania a

minimálne náboženské slobody. Od roku 1659 do roku 1681 odobrali evanjelikom 888 kostolov a zlikvidovali početné cirkevné zbory. V rokoch 1715 - 1721 prišli evanjelici o ďalších 140 kostolov. Cisár Karol III. (1712 - 1740) obnovil v roku 1730 výsadné postavenie katolíckej cirkvi. Ostrý protireformačný kurz opatrení cisára Karola III. trval aj počas vlády jeho dcéry

**500. výročie
REFORMÁCIE CIRKVI
1517 - 2017**

Márie Terézie (1740 - 1780). Svedčí o tom odobratie ďalších asi 200 kostolov. Počet evanjelických zborov klesol na Slovensku na asi 150.

Koncom 18. storočia prenikol zo západnej Európy do Rakúska a Uhorska nový smer - osvietenstvo, ktoré nastolilo v riešení náboženskej otázky nové myšlienky, prijateľnejšie pre evanjelikov. Jeho stúpencom bol aj cisár Jozef II. (1780 - 1790). Dňa 29. októbra 1781 vydal Tolerančný patent, ktorým dal zdecimovaným evanjelickým cirkevným zborom z milosti cisára náboženskú slobodu. Štát uznal (toleroval) evanjelické náboženstvo a evanjelickú cirkev zrovnoprávnil s katolíckou. V miestach, kde bolo najmenej 100 rodín,

mohli si evanjelici vytvoriť náboženskú obec (zbor, farnosť), mohli mať kazateľov a učiteľov, smeli si postaviť motilitebňu, ale bez vchodu z ulice, bez veže a zvonov.

Evanjelici mohli dišpenzom (oslobodením od zákonného predpisu) nadobudnúť verejné úrady, akademické hodnosti, domovské právo, majstrovstvo v cechoch, nehnuteľnosti a pod. Nemuseli sa zúčastňovať na katolíckych bohoslužbách. Výchova detí a ich náboženstvo sa riadilo podľa pohľavia detí: chlapci mali náboženstvo po otcovi a dievčatá po matke. Evanjelici nemuseli platiť štólu (poplatok) katolíckym kňazom.

Tolerančným patentom sa protireformácia skončila. Slovenskí evanjelici sa mohli rozvíjať, pestovať vzdelanosť a kultúru. Ako bohoslužobný jazyk používali staročeštinu, tzv. bibličinu. Averzia (odpor, nechť) katolíkov voči evanjelikom však pretrvala aj v 19. storočí. Stretli sme sa s ňou aj v 20. storočí, najmä v období vojnovy Slovenskej republiky (1939 - 1945). V súčasnom období, najmä po demokratickom prevrate v roku 1989, sa uplatňuje vo vzťahu protestantských cirkví a rímskokatolíckej cirkvi ekumenizmus - je to hnutie za zjednotenie kresťanských cirkví.

Július Molitoris



Naše detské folklórne súbory na regionálnej prehliadke Zlatá strunka 2017.

Zlatá strunka 2017

Gemersko-malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote v spolupráci s Mestským kultúrnym strediskom v Hnúšti zorganizovali regionálnu súťažnú prehliadku choreografií detských folklórnych súborov a sólistov spevákov ľudových piesní. Dom kultúry Janka Francisciho Rimavského v Hnúšti bol 20. apríla plný detského ľudového spevu a tanca v podaní súborov z okresov Rimavská Sobota a Revúca.

Súťažnú prehliadku hodnotila odborná porota v zložení: predsedníčka poroty Zuzana Drugová, členovia Ivan Matúš a Roman Malatíneec. Vyhlasovateľom súťaže je Národné osvetové centrum. Na regionálnej súťaži sa predstavilo deväť choreografií.

Súťažnej prehliadky choreografií detských folklórnych súborov sa zúčastnili aj deti z detských folklórnych súborov Zornička a Mladost' z Klenovca s choreografiou „Zahrajmo sa a zatancuj-

mo“, s ktorou získali strieborné pásmo. Okrem súťaže choreografií sa konala aj súťaž sólistov spevákov v speve ľudových piesní, s výberom na Hronsec-kú lipovú ratolesť 2017.

V prvej kategórii si Zlaté pásmo s postupom vyspievala Lucia Jakabšicová, speváčka DFS Zornička z Klenovca a Zlaté pásmo si vyspievala Dominika Kasáčová, speváčka DFS Zornička z Klenovca. V druhej kategórii si Zlaté pásmo s postupom vyspievala Alžbetka Váradiová, speváčka DFS Mladost' z Klenovca. Strieborné pásmo si vyspievala Miriam Lásková, speváčka DFS Mladost' z Klenovca.

Všetkým účinkujúcim, ich vedúcim, ako aj ich rodičom ďakujeme za uchovávanie tradičnej ľudovej kultúry a želáme veľa úspechov pri ďalšej činnosti. Súťaž sólistov spevákov Hronsec-ká lipová ratolesť sa uskutoční 27. mája v Hronseku. Naším postupujúcim želáme veľa úspechov.

- jz -

SLÁVIK SLOVENSKA

Sólistka-speváčka DFS Mladost' z Klenovca **ALŽBETKA VÁRADIOVÁ** sa dňa 3. mája zúčastnila súťaže **SLÁVIK SLOVENSKA 2017**, a v II. kategórii si vyspievala 1. miesto s postupom na krajskú súťaž. Druhá speváčka-sólistka DFS Zornička z Klenovca **DOMINIKA KASÁČOVÁ** si v I. kategórii vyspievala 3. miesto. Hudobný doprovod speváčkam robil Jozef Bulka. Blahoželáme a držíme palce v krajskej súťaži. - jz -



Alžbetka Váradiová

Ospravedlnenie

Redakcia sa ospravedlňuje za nie najšťastnejšiu formuláciu textu pod fotografiou k článku „JDS hodnotí rok 2016“ v minulom čísle Klenovských novín.



Medzinárodný deň tanca sa v Klenovci oslávili tancom súťažiacich súborov.

Medzinárodný deň tanca oslávili tancom

Gemersko – malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote si v sobotu 29. apríla pripomenulo Medzinárodný deň tanca regionálnou postupovou súťažnou prehliadkou choreografií folklórnych kolektívov. Regionálna prehliadka pod názvom Tancuj, tancuj bola vyhlásená Národným osvetovým centrom. V regionálnom kole sa predstavili folklórne kolektívy z okresov Rimavská Sobota a Revúca.

Účinkujúcich hodnotila odborná porota v zložení: predsedníčka Katarína Babčáková, metodička z Národného osvetového centra z Bratislavy, členovia poroty: odborný pracovník pre folklór z Novohradského osvetového strediska v Lučenci a umelecký vedúci Folklórneho súboru Podpoľanec z Detvy Roman Malatíneec, pedagóg, choreograf a umelecký vedúci univerzitného folklórneho súboru Mladost' z Banskej Bystrice Matej Urban. Súťaž sme realizovali v spolupráci s obcou Klenovec a finančnou podporou o. z. RODON Klenovec.

V súťažnej prehliadke sa predstavili: Folklórny súbor Lykovec, ktorý pôsobí pri MsKS v Revúcej, s chore-

ografiou Sirkóski bál na Zárube. Autorkami choreografie sú Alena Ďurkovičová a Mariana Poprocká. Autorkou hudobnej úpravy: Natália Poprocká.

Folklórny súbor Rimavan z Rimavskej Soboty, ktorý pôsobí pri MsKS pod vedením Vladimíra Petrinca sa predstavil s choreografiou Na zábave v Sirku. Autormi choreografie sú Andrej Sýkora, Soňa Sýkorová Moumaní a hudobnú úpravu spracoval Milan Hronček. Hudobne sprevádzala Ľudová hudba Ondreja Hlaváča z Gočova. Oidva súbory získali strieborné pásmo. Ďalším kolektívom bol Folklórny súbor Vepor z Klenovca, ktorý pôsobí pri Obci Klenovec a o. z. RODON Klenovec pod vedením manželov Stanislavy a Jaroslava Zvarovcov. Prestavili sa s choreografiou Akoby zastal čas – Rozkazovačky z Klenovca, v choreografii Stanislavy Zvarovej. Hudobne sprevádzala Ľudová hudba FS Vepor s primášom Davidom Oláhom. Porota im udelila Zlaté pásmo s návrhom na postup na krajskú súťaž.

Zlaté pásmo s priamym postupom na krajskú súťažnú prehliadku získal Folklórny súbor Háj z Rimavskej Soboty, ktorý sa predstavil s choreografiou Tím sirkóskim potoškom. Autorkou choreografie Marianna

Svoreňová z Košíc, autorka hudobnej úpravy etnomuzikologička Alžbeta Lukáčová z Banskej Bystrice. Hudobne sprevádzala Ľudová hudba pod vedením Ľuba Hudáka z Košíc.

Všetkým účinkujúcim blahoželáme k úspešnej prezentácii gemersko – malohontského folklóru a želáme veľa úspechov pri ďalšej činnosti. Po skončení prehliadky nasledoval rozborový seminár s odbornou porotou pre vedúcich a členov folklórnych súborov. Pre účastníkov a návštevníkov podujatie pokračovalo 1. Gemersko – malohontskou ľudovou tancovačkou, ktorú organizovali členovia o. z. RODON Klenovec, FS Vepor, Obec Klenovec v spolupráci s Gemersko – malohontským osvetovým strediskom. Na úvod bola pripravená tanečná škola s lektormi Mariannou Svořeňovou a Vladimírom Michalkom. Vyučovali tance podľa Jozefa Mika Kopýtky a Marcely Dreveňákovéj z Bardejova, Čiko čardáš zo Sečovskej Polianky a Do šaflika z Fintíc. Do tanca hrala Ľudová hudba Ondreja Hlaváča z Gočova. Po skončení tanečnej školy pokračovala voľná zábava.

Všetkým dobrovoľníkom, spoluorganizátorom, účastníkom patrí veľké ďakujem za jedinečnú oslavu Medzinárodného dňa tanca a uchovávanie regionálnych ľudových tradícií.

Stanislava Zvarová

Zasadil som strom...

Do celoslovenskej akcie s názvom Zasadil som strom sa 24. apríla zapojili tento rok aj naši žiaci 4. až 9. ročníka ZŠ Vladimíra Mináča v Klenovci. Akcia sa konala pri príležitosti Dňa zeme a Apríla mesiaca lesov pod záštitou Lesov SR, š. p. Banská Bystrica, ktorú v našej obci zastrešuje Lesná správa Klenovec, ktorá aj celú akciu zorganizovala. Bola zameraná na zážitkové poznanie toho ako sa vlastne pestuje les, a aby prostredníctvom osobného zážitku mohli žiaci získať bližší vzťah k prírode. Po úvodnom slove naši lesníci

predviedli žiakom praktickú výsadbu sadeníc lesných drevín a neskôr si to mohli žiaci aj prakticky sami vlastnoručne vyskúšať, pri čom im asistovali lesníci z Lesnej správy. Akcia prebiehala v lokalite Kaličné, kde bola aj druhá časť náučného poznávania v podobe prezentácií ako rastie les.

Po dobre odvedenej práci boli z rúk lesníkov žiakom odovzdané certifikáty a darčkové predmety, deti si mohli opieť špekáčiky na ohni a bolo podané malé občerstvenie.

Ondrej Poláčik



Výsádzaniu stromčiekov predchádzala teoretická príprava o starostlivosti o les.



Pre žiakov našej školy bola výsadba stromčiekov zaujímavým zážitkom.



No a na záver príjemnej a užitočnej akcie bola príprava občerstvenia v prírode.

Zaujímavé objekty podporia rozvoj cestovného ruchu

Miestna akčná skupina MALOHONT v rámci grantového programu CESTOU – NECESTOU podporila v roku 2016 projekt História v troch dolinách, ktorého realizátorom bol Mikroregión SINEC-KOKAVSKO. Týmto projektom sme vytvorili a obnovili zaujímavé objekty historického a kultúrneho dedičstva: Múzeum Blasberga v Hnúšti, Múzeum súkenníctva a gubárstva v Klenovci a Synagógu v Kokave nad Rimavicou, čím prispievame aj touto formou k rozvoju cestovného ruchu v našom regióne. V jednotlivých objektoch zachováme históriu a tradície pre súčasné a ďalšie generácie turistov a návštevníkov, ktorí náš región navštevujú.

Múzeum Blasberga v Hnúšti: V roku 1811 začala spoločnosť Rimavská Coalícia využívať nerastné bohatstvo zeme. V roku 1881 bola založená Rimamuránsko-šalgotariánska účastinná spoločnosť, ktorá v roku 1885 postavila v mestskej časti Likier prvú koksovú vysokú pec. Začiatkom 20. storočia hutnícky priemysel upadal, posledná pec vyhasla v roku 1921. Počiatky chemického priemyslu v Hnúšti sa datujú do 20-tych rokov 20. storočia. Práve vtedy areál bývalých železiarní odkúpil dr. Eugen Blasberg z Düsseldorfu a v roku 1924 v ňom spustil chemickú továreň Slovenské lučobné závody s programom spracovania: zuhličenia drevnej hmoty chemickou cestou a výrobu s tým spojených produktov. Drevné uhlie sa tu vyrábalo donedávna, hoci na konci 20. storočia postihol ako chemickú, tak i banskú výrobu úpadok. V bývalých chemických závodoch je zria-

dená pamätná miestnosť, kde sme zriadili Múzeum Blasberga. Na výstavnej ploche takmer 40 metrov štvorcových sa nainštalovalo takmer 500 obrazových a trojrozmerných výstavných historických predmetov a materiálov, ktoré zaznamenávajú vývoj priemyslu v Hnúšti-Likieri od najstarších dochovaných záznamov až po časy nedávno minulé, siahajúce do prevratu v roku 1989 a čiastočne i po ňom. V rámci realizácie projektu sme nakúpili výstavné stojanové panely, vymaľovali priestory, osvetlili exponáty, pomocou závesných systémov upevnili fotografie a nakúpili autorizované múzejné predmety.

Múzeum súkenníctva a gubárstva v Klenovci: Rekonštrukciu drevenej kolešne (finančné prostriedky získala obec prostredníctvom MAS MALOHONT) bolo v centre obce zriadené Múzeum súkenníctva a gubárstva, ktoré bolo potrebné pripraviť, aby sa mohlo otvoriť pre občanov a turistov ako stála expozícia, pretože gubárstvo aj súkenníctvo má v obci dlhoročnú tradíciu. V rámci projektu sme vybetónovali podlahy pod gubárske a tkáčske stroje, upravili strop pred škodcami, prípravkami ošetrili zbierkové predmety, nainštalovali bodové osvetlenie, vyrobili kovanú železnú reťaz, nakúpili výstavné vitríny na vystavenie exponátov.

Synagóga v Kokave nad Rimavicou: V strede obce Kokava nad Rimavicou sa nachádza menšia romantická stavba s historizujúcimi prvkami z konca 19. storočia (z roku 1890). Sieňový priestor s emporami je krytý rovným stropom. Interiér je zrekonštruovaný, dekorácia stien je pôvodná, na troch stranách modlitebne sa nachádza ženská galéria. V súčasnosti

sa priestory synagógy využívajú ako koncertná a výstavná sieň. Synagóga je vo vlastníctve obce. V roku 1996 Ministerstvo kultúry SR, sekcia krajiny a pamiatok, vyhlásila synagógu za kultúrnu pamiatku. V rámci projektu sme v synagóge zrekonštruovali strechu - nakúpili strešnú krytinu.

Do projektu boli zapojení aj dobrovoľníci, ktorí maľovali, pomáhali pri montážnych prácach závesného a bodového osvetlenia, betónovali podlahy, upravovali strop, ošetrovali zbierkové predmety a pomáhali pri výmene strešnej krytiny. Vytvorili sme svojim zameraním jedinečnú expozíciu, aké sa nikde v regióne nenachádzajú. Napr. synagóga je jediná v regióne, priemyselne zamerané múzeum a tiež múzeum súkenníctva a gubárstva sú jedinečné v regióne. Súčinnosť pri realizácii projektu poskytlo mesto Hnúšťa, obec Klenovec a Kokava nad Rimavicou, kde sú uvedené expozície zriadené.

Realizáciou projektu sme dosiahli zhodnotenie historického a kultúrneho potenciálu na území Mikroregiónu SINEC-KOKAVSKO a MAS MALOHONT a tým posilili schopnosť presadiť sa v oblasti priťahovania domácich a zahraničných záujemcov o cestovný ruch a architektúru regiónu.

Výsledkom po ukončení, zrealizovaní projektu je zvýšená informovanosť nielen návštevníkov a turistov, ale projekt rozšíri informácie aj u všetkým domácim občanom. Rozšírili sme povedomie aj u obyvateľov blízkeho či vzdialenejšieho okolia. Poskytované informácie podporia cestovný ruch a regionálny turizmus.

Milada Kochanová
manažérka Mikroregiónu SINEC-KOKAVSKO

Zvážanie dreva

Detstvo som prežil v Klenovčoku a susedov sme mali Antalíkovcov, ktorí mali kone nielen na práce na poli, ale aj na zvážanie dreva. Nebolo to také jednoduché, ako teraz, keď je mechanizácia a veľké nákladné autá...

Susedovci, otec so synom, sa dohodli, že na druhý deň pôjdu zvážať drevo z Ostrej. Daniel mal vtedy okolo 15 rokov. Keď ráno o piatej priahali, u Geňatikov sa už tiež svietilo a u Pikulov na gangu sused Paľo fajčil svoje „cigarette“. Báťa Garlaty šiel s vedrom ku studničke strašne kašľúc, držiac v druhej ruke fajku. Mama Johana skončila dojenie kráv a za chvíľu ich bude vyháňať na pastvu. Stádo kôz s pastierom Vincom už prešlo hore cestou. Dalo sa to poznať aj podľa smradu, ktorý ešte cítiť v povetří po bradatých capovi. Otec a syn zapriahli a vyšli z dvora. Kone šli zľahka, lebo ťahali len prednú časť z voza. Dnes budú zvážať dlhé brvná. Daniel sa uvelebil na batohu so senom vedľa otca. Pred sebou má dva krásne, mocné kone - Gaštana a Sivka. Bolo nádherné ráno a chlapec sa tešil, že bude pomáhať, ako jeho starší bratia. Daniel mal skúsenosti s koňmi prakticky od detstva. Hneď prvá, bola skoro tragická. Vtedy mu jeden zo starších bratov povedal, že je ešte veľmi malý, aby mohol jazdiť na koni, ako oni. Urazil sa, bežal za kolešnu a tam sa zvalil fňukajúc do trávy. Po nejakom čase sa bratia vracali na koňoch z napájania. Cválali práve stadiť, kde ležal v trávě ich brat. Nevedeli o ňom, nevideli ho zväčša ani kone. Ostala mu odvtedy jazva na čele od konského kopyta...

V to ráno cesta na Ostrú už začala stúpať do strmého kopca, koniky spokojne šliapali. Daniel sa kochal pohľadom na hory, kopce a doliny, ktoré vnímal pri brieždení. Ranný hmlový opar sa rozpúšťal veľmi rýchlo a výhľad sa každú chvíľu menil. Príroda so spevom vtákov spôsobila v jeho duši úžasný pokoj. Cítil, akoby ich Pán Boh objímal, akoby boli v jeho náručí. Prichádzali už k miestu, kde bolo drevo na zvážanie a zosadil z voza. Otec mu prikázal, aby šiel s koňmi okolkou odzadu ku klátom, aby kone videli tenšie konce. Keby prišli s nimi spredu a Gaštan by videl, aké sú hrubé, tak by im predviedol, že nevládze. Ale on má ohromnú silu, ibaže sa mu niekedy nechce. Syn poslúchol cítil sa ale previnilo, že klame kamaráta koňa. Kláty, ktoré budú zvážať, si museli najskôr reťazami za koňmi pritiahnuť ku vyvýšenine v hore tak, aby konce klátov boli nad zemou vo vzduchu, aby sa dala podsunúť pod ne predná časť voza. Nakladalo sa aj tak, že na predné kolesá položili šikmo tenšie brvno a po ňom navaľovali kláty, alebo vyťahovali reťazou za koňmi. V ten deň zacurukali a priťiahli reťazou naložené tri kláty zákrutáčom. Potom pred kone zavesili na oje batoh so senom, aby sa nakrmili. Cesta dolu viedla najprv takou

mladou bučinou. Kone viedol za uzdu Daniel, pozdejšie ho chcel vystriedať otec. Takto im to šlo, pokrikovali na kone aj na seba, pretože boli od seba možno osem metrov na dĺžku klátov. Otec šiel spokojne za klátmi, pyšný na to, akého šikovného má ďalšieho syna. V jednej chvíli sa synovi zdalo, že otec zajačal a stíchol. Zastavil kone a šiel sa pozrieť čo sa stalo, lebo otca nevidel. Najprv pomaly a potom behom, lebo videl otca ležať na chrbte na zemi. Najprv sa mu prihovárал, potom kričal, lebo otec bol v bezvedomí. Videl otcovu sputenú zakrvavenú tvár. Spomenul si, že treba vodu, mali len studený čaj, tak mu tvár umýval čajom. Otec sa našťastie začal preberať, chvíľu ležal, nechápajúc, čo sa stalo. Potom sa posadil a povedal, že toto sa stáva hlupákom. Keď šli tou mladou bučinou jeden taký pružný budúci strom sa prudko vystrel, keď ho pred tým ťahaný klát stlačil k zemi a udrél silno do pŕs a do hlavy. Hlúposť bola v tom, že otec šiel blízko za drevom. Dopadlo to dobre, ale otcovi sa točila hlava a tak sa spýtal, či by sa odvážil viesť kone aj dolu závozom. Opýtal sa to aj preto, lebo už doma musel manželke sľúbiť, že syna nevystaví ohrozeniu. Ale najviac pri tom uvažovaní zavážilo, že poznal veľmi dobre svoje kone a vedel, že sa na ne môže spoľahnúť.

Pred nimi bola cesta, hlboká koľaj vyhlbená búrkami, ktorá klesala prudko dolu kopcom. Otec s vážnou tvárou poučal syna, že kone to ubrzdia, aby sa nebál, aby im čo najkľudnejšie hovoril: - „Pomaly, hō, hijó.... Keby sa zdalo, že by to neudržali, tak rýchlo vybehni z koľaje von!“ Tak pomaly naozaj šli, z nohy na nohu, kone odfrkovali. Lenže v jednu chvíľu bolo treba prejsť po veľkom plochom kameni, možno ako stôl. Ako sa to dá prejsť? Ako sa konské podkovy a nohy zapnú na tej skale? Kone po skale nekráčali, len sa na ňu postavili najprv prednými nohami, potom zadnými a váha nákladu ich tlačila po skale tak, že bolo vidno iskry spod kopyt. Podkovy vyrývali pri tom do skaly viditeľné stopy. Chlapcovo srdce bilo až kdesi v hrdle. Koňom sa triasla koža a ich veľké oči sledovali, čo sa deje za nimi. Alebo skôr nad nimi? Nad mohutnými konskými chrbtami, ktoré sa akosi strácali v tom závoze. Len aby ten náklad ani kus nezrýchliť, lebo potom by ho už nikto nezastavil. Skúsene kone to vedeli veľmi dobre. Mali napnuté všetky svaly v tele. Dávali si pozor, aby ich tá sila zozadu neprinútila urobiť ani jeden rýchlejší krok. - „Pomaly, kľudne, stačíme, ide to výborne“, - hovoril koňom aj sebe, držiac chlapčenskú, ale už pevnou rukou uzdu. V tom poslednom úseku držal uzdu už obidvoma rukami a doslova na nej visel, pričom nohami vystretými smerom dopredu brzdil, ako sa len dalo. Keď tlak nákladu prestal a bola konečne „normálna“ cesta, kone zastavili. Samé od seba. Vždy to takto robili. Boli tak na-

učené. Daniel im vďačne počúchal hrivy a ponaprával uzdy. Otec prešiel očami aj rukami všetky postroje a reťaze. - „Šlo ti to celkom dobre“, - pochválil otec syna, keď chvíľu oddychovali. - „Veď to kone samé všetko vedeli. Ja som sa ich len držal“, - odvetil syn hlasom, v ktorom bolo cítiť pokoru. Posadil sa potom len tak na cestu na zem s bradou medzi kolenami a pozoroval mravce. Jeden mravec ťahal tiež nejaký náklad. Malilinkú slamku, ale bola väčšia ako bol sám. Prtložil sa tak, že ho musel obdivovať. Ťahal, krútil sa, skúšal ako sa len dalo. Nevzdával sa. Daniel mal chvíľu túžbu pomôcť mu, ale neurobil to. Nechcel ho zahanbiť. Aj o tom rozmýšľal, že pred chvíľou vedľa koní mal presne ten pocit, že Boh mu tak pomáhal. Ako dobrý, veľký a mocný drobnému človečikovi. Ale prečo im Boh nepomohol, keď im pred tromi rokmi zabilo takto pri zvážaní koňa? Mama vtedy plačúc povedala: - „Co činí Bůh, vše dobré jest...“ Aj tak tomu nerozumel lepšie. Neskoršie, možno to bolo po rokoch, pochopil, že Bohu sa dá dôverovať. Veriť mu aj vtedy, keď človek všetkému nerozumie.... Veriť, že Boh vie všetko.

Klenovský chotár. Tie naše hory, kopce, doliny, potoky aj potôčky. Je to tak zvláštne usporiadané. Krásne na pohľad. Jemné, aj drsné. Rovníka aj strmina. V tomto prostredí človek nemôže nič meniť. Musí sa len prispôbiť. A žiť. Zdolal si Ostrú, Klenovský Vepor? Zvážanie dreva? Možno takéto alebo podobné situácie, ktoré sme prežívali v detstve, nás naučili odvážnosti, rozvážnosti aj zodpovednosti. Získali sme vlastnosti, ktoré nám veľmi pomohli potom v živote. Rodičia nás vtedy museli ťahať z vonku domov. Dnes je treba ťahať deti von. Zdolávaš chorobu, problémy v rodine, v práci? Zdolávam niečo? V živote je veľmi často treba prekonať samého seba. Hlavné je, aby si to nevzdal. A keď vidíš slabšieho, maj s ním trpezlivosť a niekedy aj pomôž! Pretože niektoré „vrchy“ človek sám nezvládne. No a nehanbiť sa vďačne prijať pomoc. Je pekný zvyk pozdraviť niekoho pri práci: - „Pán Boh pomáhaj!“ Tak, „Pán Boh uslyš!“

J. Kováčik

Vážení rodáci!

Dovoľte, aby som vám predstavila jednu rodinu, ktorá kedysi veľa znamenala pre nás, Klenovčanov. Bolo to v období druhej svetovej vojny. Bola to rodina Perczová.

Pán Percze nebol náš rodák. Do Klenovca prišiel z Filákova ako pekársky majster. Keďže pochádzal z maďarského prostredia, mal občas problémy s vyjadrovaním po slovensky. No my sme si na neho veľmi zvykli. Pán Percze mal manželku Klenovčianku, od mlynárov Takáčovcov. (Ich mlyn stál na mieste, kde je teraz ZŠ.) Rodina bola na patričnej kultúrnej úrovni. Veď pani Perczová pracovala v spolokoch žien, najmä v Živene. V rodine boli tri deti. Najstaršia bola Idka, potom Marta a syn Július. Idka a Marta boli učiteľky, dlho pôsobili v Klenovci. Idka bola manželkou riaditeľa školy pána Števkú. S Martou som sa priatelila, takže som bola častým hosťom v ich rodine. Syn Július vyštudoval strojárského inžiniera, žil v Tlmačoch.

Pre nás, Klenovčanov – domkárov, táto rodina veľa znamenala najmä počas 2. svetovej vojny. Veľmi sme vtedy postrádali tú najcenejšiu potravinu – chlieb. A tak pán Percze zamestnával viacerých pomocníkov, ktorí deň i noc piekli chlieb, aby pomohli celému Klenovcu. Ich dvor bol vždy zaplnený radmi občanov, ktorí čakali na chlieb. A preto tá úcta a vďaka k uvedenej rodine pretrváva dodnes u mnohých, najmä starších občanov Klenovca. Je len potrebné, aby ich pamiatka vošla do pamäti súčasnej, ako aj budúcej generácie Klenovčanov.

Oľga Košútová

Upozornenie

Uzávierka najbližšieho vydania Klenovských novín bude 15. júna 2017.



Folklórny súbor Vepor šíri dobré meno obce nielen na Slovensku.

Futbalisti v nadstavbovej časti najvyššej oblastnej súťaže

Len dvojbodové manko na lídra

Prípravu na jarnú časť sezóny sme začali v nezmenenej zostave v marci dvomi prípravnými zápasmi. Obidva zápasy sa odohrali v Tisovci na umelej trávě. Prvý zápas sme hrali s Muráňom, účastníkom 5.ligy s výsledkom 2:2, týždeň pred začiatkom súťaže sme hrali ďalší zápas s Pohronskou Polhorou, ktorý sme vyhrali 3:0. Jarnú časť sme začínali už so splneným cieľom postúpiť medzi prvú šestku.

Prvý majstrovský zápas sme hrali na domácom ihrisku 26.marca s Kráľom. Zápas bol vyrovnaný a o našom víťazstve sa rozhodlo desať minút pred koncom zápasu dvomi gólmi T.Brndiara,

V ďalšom kole sme cestovali k vedúcemu mužstvu súťaže do Lubeníka v oklieštenej zostave. Prvý polčas sme prehrávali 3:1, náš gól dal T.Medveď. Do 2. polčasu sme nastúpili so snahou otočiť výsledok, znížili sme na rozdiel jedného gólu zásluhou T.Medveďa, no následne domáci dali štvrtý rozhodujúci gól a zápas sme prehrali 4:2.

Na posledný zápas základnej časti sme nastúpili doma proti Radnovciam, ktorý sme rozhodli už v prvom polčase gólmi T.Brndiara, M.Mihála, T.Medveďa, P. Bálinta, M.Boháčika a

viedli sme 5:1. Do 2. polčasu sme nastúpili v pohodovej atmosfére a v závere stretnutia zavŕšil pozitívny výsledok M.Kučerák na stav 6:1.

1. Lubeník	18	14	2	2	71:23	44
2. Klenovec	18	12	0	6	51:28	36
3. Kráľ	18	10	1	7	49:29	31
4. Revúčka	18	9	2	7	55:49	29
5. Jelšava	18	9	2	7	37:39	29
6. Ožďany	18	8	1	9	42:39	25
7. Sirk	18	7	1	10	24:43	22
8. Radnovce	18	6	1	11	42:72	19
9. Rim. Janovce	18	5	1	12	37:60	16
10. Rim. Seč	18	4	1	13	37:63	13

Týmto zápasom skončila základná časť súťaže, v ktorej sme skončili na druhom mieste so stratou 8 bodov na

vedúci Lubeník. Súťaž sa následne rozdelila na dve skupiny: prvých šiest mužstiev (vrátane nášho tímu) hrá v skupine o titul majstra oblastnej súťaže a zároveň o postup do krajskej 5.ligy. Posledné štyri mužstvá o hrajú o udržanie sa v súťaži.

V nadstavbovej časti elitnej šestice sa hrá desať kôl.

V 1. kole 16.apríla sme nastúpili na domácom ihrisku proti Jelšave. Ujali sme sa vedenia gólmi R.Doboša a M.Kučeráka, no súperovi sa podarilo znížiť, a tak sme do „polčasovej“ šatne odchádzali s výsledkom 2:1. V druhom polčase sme dvomi gólmi R.Doboša a gólom L.Brndiara rozhodli o našom víťazstve 6:2. Úspešne sme teda vstúpili do nadstavbovej časti súťaže.

Ďalší zápas nás čakal v Lubeníku, teda na ihrisku lídra súťaže. Na zápas sme cestovali v oklieštenej zostave, no chlapci, ktorí hrali, zabojovali a priviezli sme si jeden cenný bod za remízu 0:0. V 3.kole nadstavbovej časti nás na domácom ihrisku čakal zápas s Ožďanmi, ktoré pricestovali v plnej sile s hráčmi s ligovými skúsenosťami. Zápas bol značne vyrovnaný, ujali sme sa vedenia v prvom polčase gólom P.Bálinta 1:0. Hosťom sa však podarilo vyrovnať. Do druhého polčasu sme nastúpili s odhodlaním vyhrať zápas. Toto sa nám aj podarilo gólmi T.Brndiara, P.Bálinta a R.Doboša a vyhrali sme presvedčivo 4:1.

V nedeľňajšom (7.mája) 4.kole nadstavby sme na domácom ihrisku zvíťazili nad vždy nepríjemným súperom

z Kráľa. O výsledku sa rozhodlo už v prvej polhodine zápasu, keď sme po góloch Radoslava Doboša v 6.min., Tomáša Brndiara v 21.min. a Pavla Bálinta v 28.min. viedli už trojgólovým rozdielom. Hostia síce v úvode 2.polčase znížili, ale vzápätí bol vylúčený ich brankár za hru rukou mimo pokutového územia, takže vyše 30 minút sme hrali „presilovku“. Hoci sme ju nevyužili na strelenie ďalších gólov, ale ani súperovi sa nepodarilo zápas zdramatizovať.

1. Lubeník	14	9	3	2	44:18	30
2. Klenovec	14	9	1	4	34:17	28
3. Kráľ	14	6	2	6	31:26	20
4. Revúčka	14	5	2	7	27:46	17
5. Jelšava	14	5	1	8	26:34	16
6. Ožďany	14	3	1	10	15:36	10

Týmto víťazstvom sme sa priblížili vedúcemu Lubeníku na rozdiel dvoch bodov. Verím, že aj v ďalších zápasoch sa nám bude dariť a budeme vzorne reprezentovať náš futbalový klub TJ Družstevník Klenovec a obec Klenovec.

Ján Brndiar, manažér

FK TJ Družstevník Klenovec

Futbal žiakov

Jarnú časť súťaže začali aj naši žiaci. Na prvý zápas cestovali do Jelšavy, kde odohrali zápas proti Revúčke, v ktorom vyhrali 8:0. O góly sa postarali: L. Husanica 4, A. Cibula 2, I.Tomo, P.Paľo.

Ďalší zápas hrali na domácom ihrisku doma proti Veľkému Blhu, ktorý vyhrali 4:0 dvomi gólmi Júliusa Cibulu, po jednom góle pridali Ján Cibula a Dušan Oláh.

Niektorí naši hráči žiackeho družstva hrajú vďaka tzv. striedavému štartu aj za Tisovec v 3. lige.

1. Jelšava	8	8	0	0	78:5	24
2. Klenovec	7	5	1	1	42:10	16
3. Veľký Blh	7	3	2	2	25:16	11
4. Muráň	7	3	1	3	22:16	10
5. Gemer	7	1	0	6	7:62	3
6. Lubeník	0	0	0	0	0:0	0
7. Revúčka	8	0	0	8	7:72	0

Obom našim družstvám prajem veľa úspechov v ďalších zápasoch a verím, že sezóna sa skončí k našej spokojnosti. Ďakujem našim fanúšikom, ktorí chodia na naše zápasy v hojnom počte, niektorí aj na ihriská súperov s cieľom podporiť naše mužstvo. **- jb -**



Veľkonočný turnaj v Klenovci sa teší stále väčšiemu záujmu stolných tenistov.

Stolnotenisový turnaj

Mikroregión Sinec-Kokavsko, o.z. RODON Klenovec a obec Klenovec v spolupráci s miestnym stolnotenisovým klubom zorganizovali 8. apríla v telocvični ZŠ s MŠ V.Mináča VII. ročník Veľkonočného turnaja dospelých v stolnom tenise. Turnaja sa zúčastnilo 45 hráčov z Hnúšte, Utekáča, Rimavskej Bane, Klenovca, Poltára, Rimavskej Soboty, Revúcej, Železníka, Cinobane a Muránskej Dlhej Lúky. O výborný guľáš sa postarali manželky hráčov z Klenovca, ktorým patrí poďakovanie. Výsledky turnaja:

- **v kategórii neregistrovaní hráči: dvojhra:** 1.Milan Lašiak, 2. Igor Bahleda (obaja Utekáč), 3. Igor Andráš

(Rimavská Sobota);

- **v kategórii registrovaní hráči: dvojhra:** 1. Ján Kizek, 2. Ján Hicár, 3. Jozef Kelich (všetci Revúca).

- **v kategórii štvorhra:** 1. Ján Hicár (Revúca) - Branislav Gömöry (Železník), 2. Jozef Kelich (Revúca) - Igor Nosál (Utekáč), 3. Zoltán Počai (Rimavská Sobota) - Pavel Urbančok (Cinobaňa).

- **v kategórii ženy:** 1. Gabriela Balcárová (Hnúšťa), 2. Anna Repková (Rimavská Sobota).

Poďakovanie patrí všetkým organizátorom podujatia a sponzorom: Hostinec Sídliisko a Kvetinárstvo Alena Figuliová.

- mk -



Víťaz kategórie neregistrovaných hráčov Milan Lašiak z Utekáča.